

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, ENERGIE, LANDBOUW
EN WERKGELEGENHEID

VERGADERING VAN 1 JUNI 1994

Interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Vlaams energiebeleid
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer F. Vergote tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over moeilijkheden in de Vlaamse tuinbouwsector en de privatisering van de promotiebudgetten van de Ndaltp

VOORZITTER : de heer J. Laverge

— *De interpellatie wordt gehouden om 14.25 uur*

Interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Vlaamse energiebeleid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Barbé tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Vlaamse energiebeleid.

De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de regeringsverklaring en de beleidsbrieven van de Vlaamse regering bevatten terecht een aantal belangrijke punten inzake energiebeleid. Met deze interpellatie wens ik te weten te komen hoever we staan na twee jaar beleid van deze Vlaamse regering : wat is er gedaan, wat is er niet gedaan, wat moet er dringend gebeuren.

In een tweede deel van mijn interpellatie wil ik het hebben over de rol van het Vlaamse gewest met betrekking tot het CO₂-reductieplan.

In de regeringsverklaring van 28 januari 1992 lezen we : "De Vlaamse

regering zal in haar energiebeleid hoge prioriteit verlenen aan rationeel energiegebruik". Dat is uiteraard een terechte doelstelling. Een rationeel energiegebruik bespaart niet enkel op leefmilieu en grondstoffen, maar is ook financieel een goede zaak.

Uit het federale CO₂-reductieplan blijkt ondubbelzinnig dat zelfs een forse CO₂-taks niet voldoende is. Er is dus absoluut nood aan een drastisch REG-beleid om de doelstellingen te bereiken. Mijnheer de minister-president, wat heeft uw regering ondernomen met het oog op een rationeel energiebeleid ? Eigenlijk hebben we er niet zoveel van gemerkt, maar misschien kunt u ons toch resultaten voorleggen.

Minister-president L. Van den Brande : Wij werken vaak in stilte.

De heer L. Barbé : Mijnheer de minister-president, ik twijfel er niet aan dat uw antwoord duidelijkheid zal brengen. In die regeringsverklaring van 1993 lezen we verder : "Het Vlaams energiebeleid zal uitgebouwd worden rond een reeks prioritaire acties, onder meer op het vlak van informatie en sensibilisering, uitbouw van een energie-informatiesysteem, afsluiten van convenanten, het VLIET-programma". Wat is er van de prioritaire acties terechtgekomen ?

Mijnheer de minister-president, in uw beleidsbrief 1994 lezen we : "Ik

wens in 1994 een convenant af te sluiten met de energiedistributiesector waarin een tastbare inspanning voor rationeel energieverbruik wordt afgesproken". Het instrument van het convenant roept bij mij al vragen op van politiek-ideologische en juridische aard. Hebben deze convenanten iets te maken met de milieubeleidsovereenkomsten die we vandaag in openbare vergadering bespreken of gaat het om nog een ander beleidsinstrument ? Bovendien kan de overheid maar een beleidsinstrument gebruiken als dat past in een ruimer beleidskader en dat ontbreekt volgens mij. In zijn advies van 20 oktober 1993 stelde de SERV dat het voornemen in verband met het convenant voorbarig is zolang er geen beleidskader is. Mijnheer de minister-president, waar blijft dat beleidskader ? Wat denkt u van het convenant met de energiedistributiesector ? Zijn er al gesprekken gevoerd en is er al een resultaat geboekt ?

Een ander punt van de beleidsbrief 1994 gaat over het Controlecomité. Ik lees het even voor : "Het Vlaams Gewest moet volwaardig kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas". Het prijzenbeleid is inderdaad een essentieel instrument voor een rationeel energiegebruik. Het huidige beleid werkt meer de energieverspilling dan de energiebesparing in de hand. Onlangs vernam ik dat er een ontwerp-

Barbé

akkoord — eindelijk na twee jaar — tot stand is gekomen om de gewesten nauwer te betrekken bij het Beperkt Comité. Is dat ontwerpakkoord intussen goedgekeurd.

In de beleidsbrief 1994 wordt ook aangekondigd dat het VLIET-programma in het najaar 1993 wordt opgestart. Welke resultaten heeft dit programma opgeleverd ?

Vorig jaar ging ook het Vlaams energieoverleg het zogenaamd VLEO van start, maar de milieubewegingen werden hierbij niet geconsulteerd, wat mij heeft doen opkijken. Er is een vergadering geweest in het voorjaar. Volgens de SERV is het VLEO een overleginstrument ad hoc. Ik heb geen duidelijk zicht op de doelstellingen en de werking. Mijnheer de minister-president, kunt u ons hierover wat meer uitleg verstrekken.

Ik heb weinig gemerkt van een uitgewerkt energiebeleid zowel inzake beleidskader als inzake uitgewerkte doelstellingen, rationeel energiegebruik, convenanten enzovoort. Van de intenties in de regeringsverklaring en in de opeenvolgende beleidsbrieven die overigens niet spectaculair waren, is weinig terechtgekomen.

Dan wil ik het hebben over het CO₂-reductieplan. Ons land heeft er zich toe verbonden de CO₂-uitstoot tussen 1990 en 2000 met 5 procent te verminderen. Dit is een minimum en volstaat zelfs niet om het broeikas-effect te voorkomen of te beperken.

Een eerste belangrijke vraag is of de Vlaamse regering achter die doelstelling staat. De medewerking van de Vlaamse regering aan het federale CO₂-reductieplan is nogal stroef verlopen. Voor mijn vraag van 12 november 1993 aan de minister-president werd ik doorverwezen naar de ministers van Leefmilieu en Verkeer. Minister De Batselier verwees mij op zijn beurt naar de minister van Openbare Werken en Vervoer

en de minister van Openbare Werken haalde een paar excuses aan voor het laattijdig doorgeven van informatie aan het federale niveau. Kortom van coördinatie was er weinig sprake. Op een bepaald moment moest het federale niveau zelfs toegeven dat het informatie had ontvangen van het Brusselse en het Waalse Gewest, maar nog niet van het Vlaamse Gewest. Zoiets kan toch niet.

Uit een studie van het VITO inzake de inventaris van oktober 1993 van de CO₂-emissies bleek dat het Vlaamse Gewest niet eens over de nodige gegevens beschikt om zo'n studie te maken en hiervoor inlichtingen moet opvragen bij het "Institut wallon". De trage procedure inzake de medewerking aan het CO₂-reductieplan toont aan dat er weinig Schwung zit in het Vlaamse energiebeleid zowel wat uw bevoegdheden betreft, mijnheer de minister-president, als wat de coördinatie tussen de verschillende Vlaamse ministers en hun departementen aangaat.

Hoe wordt tegemoetgekomen aan de problemen die het VITO signaleert ? Heeft de Vlaamse regering nu al een advies uitgebracht inzake het federale CO₂-reductieplan ?

Volgende week is er een Interministeriële Leefmilieuconferentie waar dat punt op de agenda zal staan. Graag vernam ik welk standpunt daar door het Vlaamse Gewest zal worden verdedigd.

Mijnheer de minister-president, naargelang uw antwoord zal ik al dan niet een motie indienen.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ter attentie van de heer Barbé wil ik enkele punten op een rij zetten. Mede op vraag van zijn fractie roffelen wij niet altijd op de grote trom maar gaan wij over tot actie. Dat dit het geval is zal uit mijn antwoord blijken.

Ten eerste, wat het VLEO betreft kan ik zeggen dat er concrete resultaten in zicht zijn. De eerste doelstelling was een overleg over de vormgeving van het beleid met als probleem in 1994 een convenant met de energie- en distributiesector waarin tot een tastbare inspanning voor rationeel energiegebruik wordt aangespoord.

Dit overleg wordt voortgezet in het Vlaamse energieoverleg onder impuls van de Administratie Economie, Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie. Zowel met de energiesector elektriciteit en gas, met de petroleumsector als met de industrie is er actief en intens overlegd. Men kan discussiëren over de benadering van de convenanten. Ook hier, zoals in andere domeinen, moet men, wil men resultaten boeken, met de verantwoordelijken op het terrein tot goede afspraken komen. Het is niet enkel met dirigistische regels dat men tot resultaten zal komen. De convenant is de meest duurzame basis om resultaten te boeken. In het overleg is nu reeds duidelijk dat de energiesector bereid is zich door een vrijwillige overeenkomst tot een ernstige inspanning tot REG te verbinden. Er wordt over een concrete tekst overleg gepleegd waarin wederzijdse verbintenissen liggen vervat. Dat dit overleg in 1994 daadwerkelijk tot resultaten zal leiden blijkt uit het feit dat één belangrijke partner namelijk Electrabel zich op 16 mei jongstleden bereid heeft verklaard om zich te verbinden tot een vermindering van de CO₂ uitstoot met 5 procent tegen het jaar 2000. Hiermede wordt aangetoond dat dit de juiste aanpak is om tot resultaten te komen. Het vooropstellen van ambitieuze doelstellingen om vervolgens via overleg en consensus de economische agenten uit te nodigen en te brengen tot vrijwillige acties, geeft duurzamer resultaten dan wetten, decreten of besluiten.

Buiten het bestek van de interpellatie wil ik even het volgende zeggen. Ook in verband met het probleem

Van den Brande

van de mest is het belangrijk dat de sector engagementen aangaat. Dat wil niet zeggen dat de overheid de keuzes niet moet maken en de prioriteiten niet moet aangeven. Ik geloof niet in de "regelities" die onmiddellijk de wereld veranderen.

Mijnheer de voorzitter, ik ben bereid om in het najaar onmiddellijk na het reces in de commissie verslag uit te brengen over de werkzaamheden en de eerste resultaten van het VLEO.

Het tweede punt handelde over de betrokkenheid van het Controlecomité die moet worden versterkt. Omdat de rentabiliteit van REG-projecten zoals warmte-krachtkoppeling in belangrijke mate bepaald wordt door de prijs die verkregen wordt voor de geleverde elektriciteit en de prijs die betaald wordt voor de grondstof, moet het Vlaamse Gewest vanzelfsprekend versterkt kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van het Controlecomité van de elektriciteit- en gassector. Mijn doelstelling wordt grotendeels verwezenlijkt daar er in de toekomst bijkomende vertegenwoordigers van de Vlaamse regering deel zullen uitmaken van het Controlecomité. De laatste hand wordt gelegd aan deze noodzakelijke gewestelijke betrokkenheid. Ik hoop dat eerstdaags het samenwerkingsakkoord ter zake kan worden gesloten. Er is een akkoord dat twee vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest zullen deelnemen aan het Controlecomité.

Ten derde, VLIET dat specifiek op de bedrijven is gericht, een programma voor de ondersteuning van technologisch onderzoek en ontwikkeling voor energietechnologieën ter waarde van 600 miljoen frank, is volop in uitvoering langs het IWT. Het is niet omdat wij daarover geen spektakel maken dat er niets gebeurt.

Ten vierde, in verband met het VITO wil ik het volgende zeggen. In de beheersovereenkomst 1994-1998

tussen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek krijgt deze instelling een belangrijke opdracht rond onderzoek en demonstratie inzake rationeel energiegebruik. Dat gebeurt voor het eerst. Voordien werd er op dat vlak geen enkel initiatief genomen. Die eerste stap is van groot belang. Langs VITO wordt deelgenomen aan diverse Europese en internationale programma's voor de verspreiding van de REG-technieken en -technologieën. Ik denk ondermeer aan KADET van het internationaal energieagentschap. In samenspraak met vice-minister president De Batselier werd aan het IWT gevraagd om in samenwerking met het VITO een Vlaams energie-informatiesysteem op te zetten ten behoeve van het beleid en de industrie.

Mijnheer de voorzitter, u herinnert zich dat in het expansiedecreet ecologiesteun een belangrijk onderdeel is. Dat wil zeggen dat onder meer investeringen in warmtekrachtkoppeling en andersoortige energiebesparende uitrustingen in bedrijven volop door een ecologiesteun worden gesubsidieerd tot 15 procent van het investeringsbedrag. Belangrijk is dat deze steun niet onderworpen is aan beperkingen en geldt voor alle ondernemingen, zowel kleine, middelgrote als grote. Daar de steun bijzonder selectief is en nog enkel kan worden verleend aan strategisch belangrijke investeringen kunnen wij besluiten dat onze aanpak coherent is.

Ten vijfde, een belangrijk element in het REG-beleid dat weinig media-aandacht krijgt maar zeer efficiënt is, is de bevordering van de zogenaamde demonstratieprojecten. Een experiment dat belangrijke mogelijkheden biedt is dat van de hybride bussen, wat wil zeggen dat zij rijden op elektriciteit én op diesel én op aardgas. Er zijn nog andere vormen van hybride benaderingen maar die zijn niet onmiddellijk van toepassing op rationeel energiegebruik.

In verband met een juridisch kader voor de valorisatie van nieuwe energiebronnen kan ik zeggen dat belangrijke impulsen uitgaan naar de eventuele exploitatie van metaangas uit de steenkoollagen van het Kempen bekken. Het door mij opgestarte pilootproject waarin de economische haalbaarheid wordt nagegaan van de technologie van winning van metaan is zo ver gevorderd dat weldra de eerste besluiten kunnen worden getrokken. Omdat de privé-sector haar interesse reeds duidelijk te kennen gaf, bereidt mijn administratie een nieuwe regelgeving inzake vergunningen en concessies voor exploitatie voor. Dit werk is omwille van de omvang ervan nog niet afgerond maar wordt voortgezet. Het volgende punt dat ik onder de aandacht breng, is het isolatiedecreet. U zult het zich herinneren dat wij reeds in 1992 implementatie gegeven hebben aan het isolatiedecreet, dat nog moest worden uitgevoerd. Dit decreet wordt gehandhaafd en verder toegepast. Daarbij wordt vooral aandacht geschonken aan de reële controle op de naleving ervan.

Mijnheer de voorzitter, ik heb op die manier willen aantonen dat er op tal van domeinen zaken worden voortgezet en nieuwe initiatieven worden genomen. Ik ben ervan overtuigd dat dit resultaten zal opleveren. Na de zomervakantie zullen we voldoende gevorderd zijn, zodat ik uw commissie opnieuw kan informeren over het VLEO-overleg. Ik blijf geloven in overleg om resultaten te bereiken.

Een tweede belangrijke vraag van de heer Barbé is of het Vlaams Gewest staat achter de op het federale vlak vooropgezette doelstelling inzake CO₂-reductie.

Ik wijs er op dat er tussen het REG-beleid en de CO₂-reductie geen absolute gelijklopendheid bestaat. Beide benaderingen hebben met mekaar te maken, maar zijn niet perfect uitwisselbaar. Ik benader dit probleem methodologisch, vanuit de absolute zorg voor een rationeel energiegebruik. Ik wijs er eveneens op

Van den Brande

dat niet elke CO2-vriendelijke oplossing verantwoord is vanuit het standpunt "rationeel energiegebruik". Daar kan geen discussie over zijn. De Vlaamse Regering staat uitdrukkelijk achter deze ambitieuze doelstelling wanneer de economische agenten ze door hun vrijwillige medewerking realiseren. Deze aangelegenheid is gekoppeld aan het Vlaamse energie-overleg. Een niet onbelangrijke intentieverklaring in dat overleg is dat de 5 percent-reductie moet worden gehaald.

De heer Barbé had het vervolgens over de relatie met het federale CO2-reductieprogramma. Wij hebben een sterk uitgewerkt CO2-reductieplan voorbereid. Deze voorbereiding is gebeurd onder mijn coördinatie. Er werden een reeks goede gesprekken gevoerd tussen alle betrokken Vlaamse kabinetten. Wij zullen ons volgende week uitspreken over dit plan, zodat het formeel kan worden aangereikt in het geplande interministeriële overleg. Een cruciale vraag aan de federale regering en aan de Europese overheden is de wijze van aanwending van de in het vooruitzicht gestelde energieheffing. Een daarmee verbonden zorg die in het VLEO-overleg uitdrukkelijk naar voren is gebracht, heeft betrekking op de competitiviteitspositie van het Vlaamse bedrijfsleven.

Een volgende vraag heeft betrekking op de CO2-inventaris. Deze inventaris was en is wel degelijk beschikbaar. In mijn opdracht heeft het VITO in oktober 1993 een CO2-inventaris opgemaakt voor het Vlaams Gewest. Dit was absoluut noodzakelijk omdat de inventarissen die op een hoger vlak waren gemaakt soms te hoge emissiewaarden opgaven voor het Vlaamse Gewest. Het komt er nu op aan de eerste oefening van het Vito te verifiëren door een uitgebreide bevraging op het terrein. Het leek mij aangewezen met deze vrij kostelijke — dat is onvermijdelijk — en niet noodzakelijk foutloze fase te wachten tot na de afronding van een

eerste, zij het wat algemene schematische inventarisering.

Ik wil het ook nog even hebben over de coördinatie. Er is in de Vlaamse regering slechts één minister bevoegd voor het energiebeleid, en dat ben ik. De samenspraak tussen de verschillende ministers die bij het energiebeleid betrokken zijn verloopt in uitstekende omstandigheden, zoals blijkt uit de werkzaamheden van de interkabinettengroep die het CO2-plan heeft voorbereid. Tussen de federale regering en de regeringen van de deelstaten verloopt het overleg langs de desbetreffende interministeriële conferentie. Het "ambtelijke spiegelbeeld" van dit politieke overleg is de Inover-groep. De samenspraak en onderlinge coördinatie verlopen naar mijn mening op een bevredigende wijze.

Uit de verschillende elementen die ik heb aangereikt, blijkt dat wij een en ander rustig en onverdroten verder afhandelen.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik heb toch nog een aantal bedenkingen. Ik neem aan dat er rustig is gewerkt, maar bij "onverdroten" zet ik toch een vraagteken.

Ik hoorde de minister-president immers verschillende keren zeggen dat een en ander nog niet is afgerond, dat men er nog mee bezig is. Ik kijk bijvoorbeeld uit naar het tussentijds verslag inzake het VLEO en de convenanten. Inmiddels is men daarmee al wel meer dan twee jaar bezig. Men mag dan toch al wel een aantal resultaten verwachten.

Mijn probleem met convenanten is dat er een vetorecht wordt gegeven aan een bepaalde sector voor zaken van algemeen belang. Men mag praten met iedereen, maar de politici hebben de eindverantwoordelijkheid.

Ik hoor dat het Vliet-programma volop in uitvoering is. Dat lijkt mij nogal evident, want het VLIET bestaat ondertussen al drie jaar. Ik dacht dat een aantal projecten al in de start- of in de ontwikkelingsfase was. Het zou interessant zijn om, tezamen met het tussentijds verslag, ook een lijst te ontvangen van de projecten van het Vliet die inmiddels zijn goedgekeurd en opgestart.

Inzake het rationeel energiegebruik heb ik niets gehoord over de informatie- en sensibiliseringscampagnes ten behoeve van de particulieren en de KMO's.

Mijnheer de minister-president, ik heb nog een vraag in verband met de doelstelling van de (X>2)-reductie. U zegt dat u akkoord gaat met de bewuste 5 percent-reductie wanneer de economische agenten ze vrijwillig verwezenlijken. Maakt u die doelstelling afhankelijk van het al dan niet instappen in een scenario van economische actoren ? U maakt daarmee een politieke doelstelling totaal afhankelijk van de vrijwillige inzet van een aantal gesprekspartners in het debat. Dat kan volgens mij niet. Graag kreeg ik een ondubbelzinnig antwoord. Ik heb de jongste twee jaar heel wat gehoord over de Vlaamse verankering van het energiebeleid. Op dat vlak hebt u wel een offensief beleid gevoerd. Ik heb echter te weinig gehoord over het inhoudelijk beleidskader, de doelstellingen, de structurele zaken. Ik zal dan ook een motie indienen.

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens : Mijnheer de voorzitter, het Vlaamse energiebeleid kan niet zomaar in enkele minuten worden geanalyseerd.

Ik dank de minister-president voor het overzicht dat hij gegeven heeft. Ik zal niet meer op alle elementen terugkomen. Daarvoor zijn er nog andere gelegenheden. Ik zal mij beperken tot enkele punten die mij in het oog gesprongen zijn, onder meer

Dielens

het rationeel energiebeleid dat toch de steunpilaar is van het Vlaams energiebeleid, de warmtekrachtkoppeling, de verankeringsproblematiek met betrekking tot de energie, de CO₂-reductie en tenslotte over de alternatieve energiebronnen.

Bij de aanmoediging van de warmtekrachtkoppeling wordt onze aandacht herhaaldelijk gevestigd op het prijzenbeleid — niet in het minst door de minister-president — via een volwaardige vertegenwoordiging van het Vlaamse Gewest in het Controlecomité waarin wij participeren inzake het prijzenbeleid.

Ik ken uiteraard het verschil inzake verantwoordelijkheden van het federale en het gewestelijke niveau met betrekking tot het prijsbeleid. De minister-president heeft daarnet de aanmoediging van de warmtekrachtkoppeling gesitueerd, vooral dan met het oog op de investeringen, maar volgens mij kunnen wij via het beïnvloeden van het prijsbeleid, nu het Gewest deel zal uitmaken van het Controlecomité, de warmtekrachtkoppeling sterk aanmoedigen.

Dan wil ik ook nog even terugkomen op het verankeringsdebat waar we de jongste tijd nog al eens mee geconfronteerd werden in het kader van het debat rond de NIM, Electrabel, Distrigas, enzovoort. Wij hebben vaak de indruk dat het energieprobleem louter vanuit economisch oogpunt wordt bekeken. Zo vrezen wij ook dat de participatie van gemeenten in Distrigas ook weer door uitsluitend economische overwegingen is ingegeven en een averechts effect zal hebben. Het economische rendement is belangrijker dan het rationeel energiegebruik. Mijnheer de minister-president, valt een rationeel energiegebruik te verzoenen met de participatie van de gemeenten in de verankeringsstrategie die ons de jongste tijd bezighoudt ?

Ik heb vernomen dat Electrabel zich ertoe verbindt ten opzichte van 1990

de CO₂-emissies tegen het jaar 2000 met 5 percent te reduceren. Mijnheer de minister-president, uw kabinetmedewerker heeft dit overigens in zijn slottoespraak op de conferentie voor energie van 19 en 20 mei bevestigd. Anderzijds hoor ik dat het binnen Electrabel rommelt met betrekking tot de haalbaarheid van dat engagement. Mijnheer de minister-president, handhaaft Electrabel zijn engagement ? Geen onbelangrijke vraag, dacht ik, als men het aandeel van Electrabel in de elektriciteitssector kent. Als Electrabel zijn engagement wil nakomen, dan kunnen we hoera roepen, want dan weten we dat we de norm zullen halen. Als u mij vandaag een bevestigend antwoord geeft, dan moet ik mijn mening over Electrabel herzien en zal het in mijn achting stijgen.

De minister-president heeft bij een andere gelegenheid bedenkingen geuit over het rapport inzake het CO₂-reductiebeleid dat de federale overheid aan de Europese Unie heeft bezorgd. Mijnheer de minister-president, zal het Vlaamse Gewest in staat zijn om een nauwkeurige energiebalans voor te leggen die moet dienen als uitgangsbasis voor een CO₂-emissieinventaris ?

Tot slot wil nog even stilstaan bij het bezoek dat onze Commissie bracht aan IMEC waar ons is bevestigd dat ons land in het begin van het jaar 2000 voor 20 percent van ons elektriciteitsgebruik op alternatieve energiebronnen zou kunnen rekenen. Ik dring er bij de minister-president op aan om hieraan mee te werken, want dat is zeker en vast een stap in de richting van rationeel energieverbruik.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat de minister-president pleit voor een debat over de energieproductie naar aanleiding van een tussentijdse evaluatie. Energie is op zich al belangrijk, maar het houdt bovendien ver-

band met vervoer, verkeer, met economische structuren, met consumentengedrag, met wetenschappelijk onderzoek enzovoort. Het debat dat wij vandaag hebben gehad, is dus zeker niet uitgeput. Het moet worden voortgezet.

Bovendien speelt Vlaanderen een steeds belangrijkere rol in het energiedebat omdat het ter zake meer verantwoordelijkheden heeft gekregen, bijvoorbeeld in het Controlecomité. Door deze toenemende verantwoordelijkheid zullen wij echter kleur moeten bekennen.

Het verankeringsdebat is zeer belangrijk voor onze energiebevoorrading. De inspanningen van de Vlaamse regering ter zake zijn inderdaad belangrijk. Spijtig genoeg zijn ze nog niet gefinaliseerd. Hopelijk komt het er wel van. Ik steun alle inspanningen van de Vlaamse regering om betrokken te worden bij dit debat en om de Vlaamse belangen te verdedigen. Voorts deel ik de bezorgdheid van de heer Dielens omtrent de participatie van de gemeenten. Ook ik ben ervan overtuigd dat de gemeenten zich in de eerste plaats moeten bezighouden met distributie. Dat is hun hoofdopdracht. Zij moeten niet in de plaats treden van de economische actoren die instaan voor de productie. Als de gemeenten zich zouden inlaten met de productie, bestaat het risico dat zij de visie of de plannen van overheid inzake gas en elektriciteit gaan doorkruisen en neutraliseren.

Vanuit dat oogpunt deel ik het standpunt dat een te grote betrokkenheid van de gemeenten in de productie of de bevoorrading van de energiesector niet is aan te raden. Dat probleem moet nu niet verder worden uitgespit maar het zijn dossiers die vandaag aan de orde zijn. Dat belet niet dat wij in het najaar hopelijk over de gehele energieproblematiek verder van gedachten kunnen wisselen.

De voorzitter : Ik wil even inpikken op wat de heer De Clerck heeft ge-

Voorzitter

zegd. Ik ben verrast over zijn stellingname in verband met de participatie van de gemeenten in de produktie.

De gemeenten groeperen zich en verzamelen kapitaal om een participatie te nemen in de produktie. Er is een beweging op gang gekomen waar zij op inspelen. Ik ga akkoord met de heer De Clerck waar hij zegt dat de gemeenten een dubbel belang hebben. Zij hebben er baat bij dat de consumptie stijgt want een groot gedeelte van hun inkomsten komt van de produktie maatschappijen. Als de gemeenten zich in de produktie gaan mengen dan is dat goed bekeken van Electrabel, want zo bindt zij haar klanten aan zich. Het is een monopolisering op een omgekeerde manier. Met de Europese liberalisering van de produktie van energie zal voor de gemeenten misschien de mogelijkheid ontstaan om elders goedkopere energie te kunnen kopen. Wij moeten hier zeer voorzichtig zijn. Er zou op het vlak van energiebesparing een omgekeerd effect kunnen worden teweeggebracht.

Mijnheer de minister-president, er kan op dit domein nog veel gebeuren. Ik ga het bedrijf niet citeren dat recent in de belangstelling is gekomen en dat op vele domeinen inspanningen doet en adviezen geeft om energie te besparen. Wanneer wij merken hoeveel miljarden winst er kunnen worden gemaakt, ik denk hier bijvoorbeeld aan het dossier van de NMBS, dan staan wij er over verbaasd dat dit niet reeds vroeger is gebeurd. Niemand heeft zich met deze problematiek bezig gehouden. De producenten hebben nooit naar besparingen gezocht. Het is normaal dat een producent zichzelf geen beperkingen oplegt. Zijn belang is zoveel mogelijk te produceren en te verkopen. Daar moeten de posities duidelijk worden herschikt. De gebruiker moet er voor zorgen dat de vervuiling van de maatschappij wordt tegengewerkt. Er moet op worden gewezen dat er bespaard

moet worden, bedrijven moeten worden gesubsidieerd voor studies in verband met hun energiegebruik. Er kan nog veel gebeuren.

Mijnheer de Minister-president, ik heb u ook niets horen zeggen over de alternatieve mogelijkheden. Uw voorganger op het departement Economie, minister De Batselier, heeft destijds sterk gepleit voor het gebruik van gas, een milieuvriendelijke energiebron. Ik hoor daar niets meer over.

Ik ben er over verheugd dat de heer Dielens het onderwerp over het gebruik van alternatieve energie heeft aangesneden. De resultaten van de studies omtrent bijvoorbeeld zonne-energie moeten worden gebruikt in ons energiebeleid. Wanneer wij vrij veel geld geven aan IMEC, dan hebben wij ook de plicht om de resultaten te promoten. De 20 procent alternatieve en weinig vervuilende energie waarover werd gesproken is een belangrijke factor en moet de aandacht krijgen van de beleidsverantwoordelijken.

Minister-president Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik kreeg nog graag even het woord.

Mijnheer Barbé, wij gaan elkaar niet uitputten met wat wel of niet is gedaan. Uit mijn overzicht blijkt dat er heel wat dingen gebeuren. Ik krijg bijna het gevoel dat u en anderen er op aandringen dat ik dringend een nieuwe brochure moet uitgeven en bus aan bus laten ronddelen. Wanneer dat het signaal is vanuit de commissie dan ben ik daartoe heel gaarne bereid. Maar ik dacht dat wij vanuit de overheid wat zorgzamer moesten omspringen met bepaalde beleidsinformatie. Ik heb dit signaal goed begrepen. Ik zal mijn uiterste best doen om daaraan binnen de week te verhelpen !

In verband met het VLEO kan ik het volgende zeggen. Deze zaak neemt natuurlijk tijd in beslag. Ik heb gezegd dat wij in het najaar 1994 tot resultaten zouden komen. Wij

kunnen dat waarmaken. Mijnheer Barbé, u beweert dat dit project reeds twee en een half jaar loopt. Het VLEO is opgestart één jaar en geen 2,5 jaar geleden.

De 600 miljoen frank besteed aan het VLIET is een pak goed besteed geld. Ik kan u in verband met uw vraag om na het reces daarover terug van gedachten te wisselen medelen dat ik meer informatie zal geven omtrent de projecten. Men moet de juiste plaatsen zoeken. Ik verwijs naar de laatste editie van Flanders Technology dat op dit punt heel wat informatie heeft verstrekt.

Mijnheer Dielens, ik ben verheugd over uw uiteenzetting. U en ook de voorzitter en de heer De Clerck hebben een aantal bijzonder belangrijke principiële dingen gezegd. U kan dat de verankering of de rol van de overheden in de distributie en de produktie van de nutsvoorzieningen noemen.

Mijnheer de voorzitter, het lijkt mij een goed idee, maar daarover beslist u, dat wij over veertien dagen over dit thema van gedachten wisselen. Er zijn heel wat dingen in beweging rond de gasdistributieproduktie. De basis van de democratie is de gemeente. Ik vind echter dat ieder zijn rol heeft. De gemeenten hebben hun rol te spelen op het vlak van de distributie. Daaraan is ook een historisch element verbonden. Ik verzet mij nog steeds tegen een "newco" formule omdat de gemeenten met middelen van de gemeenschap participeren in het kapitaal en eigenlijk enkel diegenen versterken die aan de andere kant staan. Daardoor ontstaat een situatie van rechter en partij. Het is een belangrijk debat. Ik deel ten volle de mening van de heer De Clerck waar hij zegt dat het ogenblik is aangebroken om vanuit de Vlaamse Raad aan te geven hoe wij de dingen zien. De commissie is een nuttige plaats om dit werk te doen.

In het licht van een aantal evoluties lijkt het mij nuttig dat wij duidelijk

Van den Brande

ons standpunt bekend maken. Ik meen zelfs dat wij daarover, over meerderheid en oppositie heen, bepaalde opvattingen kunnen samenbrengen.

Ik heb u reeds gezegd dat de aanwezigheid in het Controled Comité zal worden versterkt. Er moeten daarvoor nog enkele formaliteiten worden vervuld. De heer Dielens heeft gelijk als hij zegt dat er nog altijd geen duidelijkheid is wat betreft de koppeling tussen het rationeel energiegebruik en de kostprijs. Ik kan u nu reeds meedelen dat dit thema zeker aan bod zal komen. Voor wat hoort wat, dat is zo in het bedrijfsleven, thuis en op tal van andere plaatsen.

Voor het opmaken van een energiebalans zouden wij bijna een enquête moeten houden in heel Vlaanderen. Dat zou ons een juist inzicht geven in de situatie. Dit is een kostelijke zaak, maar we willen een goed onderbouwde energiebalans opstellen.

Mijnheer Dielens, u hebt een vraag gesteld over de alternatieve energiebronnen. Ik kan u bijvoorbeeld zeggen dat wij Soltec, een initiatief dat in Imec zeer sterk naar voren komt, ten volle steunen. Ik heb mij voorgenomen dit project twee keer te bezoeken ten einde te kunnen vaststellen welke de mogelijkheden zijn. U zult zelf vernomen hebben dat de verantwoordelijken van het project van plan zijn het te voltooien tegen het jaar 2000. Op dat moment zal men voor het eerst, op een realistische manier, een alternatieve energiebron kunnen aanboren.

Ook voor de gasenergie is reeds heel wat gebeurd op het terrein.

Mijnheer de voorzitter, ik vind dat het een taak is van de producenten te pleiten voor een rationeel energiegebruik. Er bestaan een aantal privé-publicaties die daarop betrekking hebben. De overheid moet een aantal impulsen geven, maar ook de be-

trokkenen zelf hebben een verantwoordelijkheid.

Mijnheer De Clerck, de informatie-evaluatie zal in het najaar gebeuren. U hebt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de distributerol en de produktierol. Ik moet u niet zeggen dat een deel van de inkomsten van de gemeenten verbonden is aan de opbrengst van de energie.

Ik kan u meedelen dat er spoedig wat meer duidelijkheid zal komen inzake sommige engagementen of ideeën die leven, met name rond de taak van de gemeenten of de intercommunales.

Tenslotte is er het probleem van de gemeenten. Er werd gevraagd naar bijkomende acties. Ik ben geen voorstander van het verspreiden van brochures in het wilde weg. Hier moet een gerichte aanpak komen, op het juiste tijdstip.

Mijnheer Barbé, uw interpellatie kwam zeker niet ongelegen. Ik weet dat er sneller kan worden gewerkt, maar ik probeer zo realistisch mogelijk tewerk te gaan. Besluiten en regels zijn hier niet voldoende. Een dergelijk dirigisme is aan mij niet bevestigd.

De voorzitter : de heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, sta mij toe in te gaan op de suggestie van de minister-president om op korte termijn een debat te organiseren in deze commissie over de gevolgen van het privatiseringsdossier van de NIM en, daaruit voortvloeiend, over de eventuele rol van de gemeenten in de produktie van energieprodukten. Zowel in de beleidsbrief van minister De Batse-lier, die tijdens de vorige regering is goedgekeurd, als in de rapporten van de heer Verbruggen, voorzitter van de MINA-raad, wordt gezegd dat het doorknippen van produktie en distributie een van de essentiële structurele voorwaarden is voor een energiebeleid. Daarin spelen de gemeenten natuurlijk een cruciale rol.

Ik verwijs naar wat er op dat vlak gebeurt in Nederland en in de Verenigde Staten van Amerika.

Ik vraag de commissie in te gaan op de suggestie van de minister-president en dit debat nog te voeren voor de zomervakantie. Ook minister Kelchtermans heeft verschillende keren gezegd dat hij geen voorstander was van het inkopen van de gemeenten in de produktie. Ik denk niet dat ik de heer Kelchtermans onrecht aandoe met dit vrije citaat. Ik meen dat het moment is aangebroken om deze gedachtengang in de Vlaamse Raad te verankeren als signaal voor de buitenwacht, namelijk enerzijds Electrabel en anderzijds de gemeenten. Als dit dossier op deze manier wordt behandeld en de gemeenten zich gaan inkopen — wat de bedoeling is van Electrabel ter bescherming van de monopoliepositie ten opzichte van de liberalisering van de Europese markt voor de energie en de energieprodukten — zal het in de toekomst uiterst moeilijk worden om voor een aantal aspecten nog een echt REG-beleid te voeren.

De voorzitter : Er zijn heel wat gemeenten die in de gemeenteraad al een beslissing genomen hebben, zoals bijvoorbeeld de stad Kortrijk.

De heer P. Deprez : Mijnheer de voorzitter, men tracht de gemeenten meer te laten participeren in de distributie. Nu krijgen de gemeenten een forse winst zonder dat ze betrokken worden in de produktie. Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de distributie en de produktie. U spreekt over de distributie en dat is hier niet ter zake. Het gaat over de tendens om de gemeenten ook te betrekken bij de produktie van gas en elektriciteit.

De heer S. De Clerck : Daarmee wil men een 50/50-verhouding realiseren in de gemengde intercommunales.

De heer F. Dielens : Mijnheer de voorzitter, ook ik verheug mij over het voorstel van de minister-presi-

Dielens

dent om een debat te hebben over de productieproblematiek.

Mijnheer De Clerck, afgezien van het feit of wij nu voor of tegen het participeren van de gemeenten in de elektriciteitsproductie zijn, meen ik dat er een aantal nieuwe richtingen mogelijk zijn, die het onderzoeken waard zijn.

Ik heb er daarstraks al op gewezen dat de participatie van de gemeenten in de productie tegenstrijdig kan zijn met een rationeel energiegebruik. Hoe meer elektriciteit er geproduceerd wordt, hoe meer de producenten er immers aan verdienen, maar niets verplicht er ons toe de beloningsstrategie die we tot nog toe gevolgd hebben, verder toe te passen. Met wat inventiviteit vinden we misschien een uitweg voor het probleem, want het gaat ook niet op de gemeenten zo maar te verbieden te participeren in de productie. Ik heb alleen maar willen wijzen op het risico dat hun participatie inhoudt voor een toename van de elektriciteitsproductie.

In het kader van een rationeel energieverbruik en een vermindering van de CO₂-uitstoot wil ik nogmaals wijzen op het belang van het engagement van Electrabel om die uitstoot tegen het jaar 2000 te verminderen. Mijnheer de minister-president, als u dit engagement kunt bevestigen, dan mogen wij op onze twee oren slapen, maar ik moet u zeggen dat ik daar niet helemaal gerust in ben.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-President L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik neem aan dat we de belofte van Electrabel van 16 mei jongstleden au sérieux mogen nemen. Gelet op de know how waarover Electrabel beschikt, neem ik aan dat het niet "uit zijn nek kletst". Ik denk zelfs dat die verklaring in de logica van het convenant ligt, al geef ik toe dat men erover kan discussiëren of het convenant de

goede weg is. Misschien wordt dit engagement de toetssteen. Als het toch tot een convenant komt, dan kan dit maar geloofwaardig zijn als Electrabel zijn engagement inzake de reductie van de CO₂-uitstoot nakomt. Ik zal in de komende weken nagaan wat er van die belofte terecht zal komen. Vandaag kan ik u alleen maar een stand van zaken meedelen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Barbé werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd.

Zij moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De raad zal zich daarover tijdens de volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

— *Het incident wordt gesloten om 15.30 uur.*

Interpellatie van heer F. Vergote tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over moeilijkheden in de Vlaamse tuinbouwsector en de privatisering van de promotiebudgetten van de NDALTP

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van heer Vergote tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over moeilijkheden in de Vlaamse tuinbouwsector en de privatisering van de promotiebudgetten van de NDALTP.

De heer Vergote heeft het woord.

De heer F. Vergote : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de uitvoer van Belgische groenten en fruit, vooral een Vlaamse aangelegenheid, is vorig jaar met ongeveer 11 percent gestegen. Deze gunstige evolutie is vooral te danken aan een sterke stijging van de export van appels en peren, met respectievelijk 213 en 53 percent. Daarmee bereikte de Belgische groente- en fruitsector een exportpercentage van zowat 40 percent.

Het gestegen totale exportcijfer verdoezelt enerzijds de individuele cijfers van een aantal produkten die het vorig jaar beduidend slechter hebben gedaan. Inderdaad de export van tomaten liep vorig jaar terug van 199.675 ton naar 189.476 ton. Het witloof kende een achteruitgang van 32.543 ton naar 24.654 ton.

In verband met de export van tomaten kunnen voor 1993 volgende vaststellingen worden gedaan. Ten eerste, 94 percent van de export van tomaten gaat naar landen van de Europese Unie. Ten tweede, drie landen — Frankrijk, Duitsland en Italië — namen 87 percent van deze export af. Ten derde, Frankrijk en Duitsland zijn onze belangrijkste afnemers, met respectievelijk 47,5 en 36,5 exporttaandeel. Ten vierde, de Vlaamse tomaten zijn nagenoeg afwezig op de Engelse markt.

Anderzijds houden de exportcijfers geen rekening met de lage prijsnoteringen waaronder onze sterk exportgerichte tuinbouwsector nu al twee jaar gebukt gaat. De gemiddelde seizoenprijs van paprika's liep bijvoorbeeld terug van 52,01 naar 42,71 frank. In 1991 bedroeg de prijs nog 58,21 frank. De gemiddelde seizoenprijs van tomaten daalde van 30,97 frank in 1991 tot 24,91 frank in 1992 en tot 23,58 frank vorig jaar. De ongunstige prijsevolutie heeft als gevolg dat bedrijven, die fors geïnvesteerd hebben in de productie van tomaten, witloof, komkommers en paprika's, in zware moeilijkheden komen.

Vergote

De problemen zijn van structurele aard. In de eerste plaats is er de structurele overproductie. De producenten willen hun krimpende winstmarges compenseren via een hogere produktie. Aldus komen ze in een vicieuze cirkel terecht. Ten tweede schakelen heel wat Vlaamse landbouwers ten gevolge van de Europese landbouwhervormingen over op tuinbouw. In een dergelijke context kan kwaliteit alleen de tuinbouwsector niet rechthouden. Onze tuinbouwprodukten behoren wat de kwaliteit betreft ontegensprekelijk tot de Europese top. Maar hiertoe zijn permanent belangrijke investeringen vereist. Krimpende winstmarges leggen dus een zware hypotheek op de toekomstige investeringen van onze tuinders.

Een derde negatieve factor is van intra-communautaire aard. De prijsdruk vanuit landen met gedevalueerde munten — Griekenland, Italië, Portugal en Spanje — neemt toe.

De zuidelijke EU-staten genieten bovendien financiële steun voor tuinbouwprojecten. Met hun lagere lonen en beter klimaat verhogen zij de concurrentiedruk op de Vlaamse tuinbouwers.

Ten vierde blijft de concurrentie uit bepaalde landen aan de Middellandse Zee een nijpend probleem voor onze tuinbouw. Wij denken hier vooral aan het dumpen van kwalitatief minder goede Marokkaanse tomaten op de Europese markt.

Ten slotte oefenen de financiële steun van de EU, ik denk speciaal aan Spanje en Portugal, de goedkope arbeidskost en de interessante investeringsperspectieven aantrekkingskracht uit op een aantal ontmoedigde maar ondernemingsgezinde Vlaamse tuinbouwers om een nieuwe onderneming op te starten in Oost-Europa. Op termijn leidt dit tot zelfdestructie van de Vlaamse tuinbouw.

Uit dit alles blijkt duidelijk de complexe situatie voor onze Vlaamse tuinders : met name structurele overproductie, concurrentie binnen en buiten de EU en incentives om elders te gaan investeren. Bovendien kunnen sommige groeperingen het niet nalaten de Europese solidariteit en de regels van de vrije markt in vraag te stellen. Ik heb de aandacht gevestigd op Frankrijk omdat wij op die zeer belangrijke markt erg kwetsbaar zijn geworden. De Franse land- en tuinbouworganisatie Coördination Rurale voert een agressieve campagne ten voordele van de Franse groenten en fruit. Deze Coördination Rurale heeft aan alle directies van de Franse grootdistributie de volgende fax toegestuurd : "Il serait souhaitable, pour qu'il ne regne pas un climat d'insécurité dans les rayons fruits et légumes de vos magasins ou de vos entrepôts et ce à compter de début mars 1994 que vous donniez la préférence aux produits français. Nous comptons sur votre rapide compréhension pour éviter de violentes représailles. De votre collaboration dépendra la bonne marche de vos magasins, que nous visiterons régulièrement". Deze fax heeft reeds negatieve resultaten voor onze export van Vlaamse groenten en fruit. Het is trouwens niet de eerste keer dat de Franse distributie een systeem van latent protectionisme hanteert. In het recente verleden vond men boven de rekken van tomaten in de grote Franse winkelcentra foto's met de naam van de Franse producent, met daarop de slogan "Steun dit bedrijf, zo steunt u uw regio". Dergelijke vormen van protectionisme doen een negatieve evolutie vrezen voor de toekomst van de Vlaamse tuinbouwprodukten en fruit, te meer daar de Franse markt onze eerste afnemer is. Deze structurele en occasionele problemen in acht genomen, wil ik een lans breken voor tegemoetkomingen aan de Vlaamse tuinbouwers van komkommers, witloof en paprika's. Zeer concreet stel ik voor om de betrokken tuinbouwers tegemoet te komen

via speciale maatregelen ten laste van het Vlaamse Landbouwinvesteringfonds naar analogie met de regeling voor de tomatenbedrijven, namelijk een uitstel van aflossing met verlenging van de LIF-tussenkomen voor de lopende kredieten van de betreffende bedrijven.

Mijnheer de voorzitter, de door mij voorgestelde maatregel moet worden beschouwd als een toepassing binnen het bestaande wettelijke kader met als doel de getroffen sectoren zo snel mogelijk een hulpmiddel aan te reiken om de actuele moeilijkheden te overwinnen. Deze regeling kan echter enkel een transitair karakter hebben. Het huidige systeem van de LIF-steun dat voornamelijk gericht is op produktieverhoging, lijkt immers op lange termijn niet het adequate middel om de land — en tuinbouwsector te ondersteunen. Vandaar dat wij andere pistes moeten ontwikkelen. Ik ben er mij van bewust dat in de eerstkomende jaren die denkpiste niet kan worden gerealiseerd omwille van de kleine winstmarges en de kleine rentabiliteit van de tuinbouwsector. Dat betekent dat wij op lange termijn moeten durven denken. Daarom spoor ik de land- en tuinbouwsector aan om zelf een privé georganiseerd solidariteitsfonds op te richten. Dit fonds zou worden gefinancierd door vrijwillige bijdragen en verzekeringstechnieken. De land- en tuinbouwsector zou hierdoor effectiever en sneller kunnen inspelen op de noden binnen de eigen sector. Een dergelijk systeem verlicht de budgettaire kost van de overheid en responsabiliseert de sector om de intra-sectorale solidariteit te garanderen.

De structurele problemen en de bikkelharde concurrentie binnen en buiten Europa nopen ons tot de ontwikkeling van een effectief en coherent exportbeleid. De promotie van onze tuinbouwprodukten moet hierbij één van de hoekstenen worden. De Vlaamse tuinbouwprodukten behoren kwalitatief tot de Europese top en kunnen derhalve in normale

Vergote

omstandigheden de concurrentie met buitenlandse produkten aan. Bovendien beschikt de Vlaamse tuinbouwsector over een hooggekwalificeerde know how. Promotie vormt een onmisbaar element om de rentabiliteit en het inkomen van de Vlaamse tuinders veilig te stellen. Door de regionalisering van de Nationale Dienst voor de Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten krijgt Vlaanderen de mogelijkheid om extra inspanningen te doen voor de promotie van de eigen tuinbouwprodukten. Improvisatie moet hierbij worden vermeden. Elke kans op verruiming van de export zal moeten worden aangegrepen. Ik stel vast dat de export naar Polen momenteel sterk toeneemt. Veel zal echter afhangen van het statuut dat de Vlaamse Dienst voor de Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten zal krijgen. Met andere woorden, in hoeverre zal de bevoegde minister het beleid naar zich toetrekken? Welke mate van autonomie wordt gelaten aan de sector zelf? Het lijkt mij logisch dat niemand beter dan de mensen uit de sector zelf weten op welke manier de promotie van hun produkten moet worden verzorgd. Immers zij weten het best welke specifieke kwaliteiten hun produkt bezit en waarin het zich onderscheidt van de buitenlandse concurrenten. Er moet te allen prijze worden vermeden dat het beleid van de Vlaamse Dienst voor de Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten al te zeer wordt bepaald door de bevoegde minister. Daarom lijkt het mij aangewezen de organisatie van de promotie voor de Vlaamse tuinbouwprodukten zo veel mogelijk in handen van de exporteurs te geven. Concreet kan hierbij worden gedacht aan een gedeeltelijke of volledige privatisering van de promotiebudgetten van de Vlaamse Dienst voor de Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten, teneinde de inspraak van de sector te maximaliseren en onze exporterende KMO's te steunen.

De producenten van tomaten, komkommers, witloof en paprika's werden de jongste twee jaar geconfronteerd met een ineenstorting van de prijzen voor hun produkten. Ik ijver dan ook voor een tegemoetkoming van het Vlaamse Landbouwinvesteringfonds in de vorm van een uitstel van aflossing, met een verlenging van de LIF-toelagen voor de lopende kredieten. Op lange termijn lijkt het echter aangewezen dat de sector 'zelf' initiatieven neemt om de solidariteit met bedrijven in moeilijkheden te garanderen. De Vlaamse overheid moet de afzetvoorwaarden optimaliseren in overleg met de sector. De exporteurs kunnen zelf verantwoordelijk worden gesteld voor de promotie van de produkten.

Mijnheer de minister-president, ik besluit mijn interpellatie met een aantal concrete vragen.

Ten eerste, is de Vlaamse regering bereid in te gaan op de vraag van de komkommer-, witloof- en paprika-sector naar een spreiding in de tijd van de terugbetaling van hun investeringen?

Ten tweede, is de Vlaamse Regering van plan nog andere maatregelen te nemen ten behoeve van de stimulering van het exportaandeel van de Vlaamse tuinbouw?

Ten derde, welk statuut zal worden toegekend aan de geregionaliseerde Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten? In welke mate zullen de producenten en de exporteurs betrokken worden bij het uitstippelen van het beleid van de Vlaamse Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten?

Ten vierde, welke houding neemt de minister-president aan tegenover de privatisering van de promotiebudgetten van de VDALTP ten behoeve van de exporteurs?

Ten vijfde, is de Vlaamse regering bereid een initiatief te nemen om op lange termijn de land- en tuinbouwsector zelf aan te sporen tot de op-

richting van een privé-solidariteitsfonds?

De voorzitter : de minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, de moeilijkheden in de tuinbouwsector zijn mij voldoende bekend. Ik kan de analyse van de toestand van de heer Vergote alleen maar onderschrijven.

In het najaar van 1993 hebben de landbouworganisaties mij trouwens al verzocht speciale LIF-maatregelen te nemen. Na een grondig onderzoek heb ik beslist aan de gespecialiseerde bedrijven van tomaten onder verwarmd glas, die op ondubbelzinnige wijze kunnen aantonen dat er financiële moeilijkheden zijn, een jaar uitstel te verlenen van de LIF-toelage in rente en waarborg, met name voor de vervaldagen tussen 1 januari 1994 en 31 december 1994.

Terloops weze gezegd dat wij dezelfde maatregel hebben genomen voor de gespecialiseerde zeugenbedrijven. De kredietinstellingen zijn door mij, bij omzendbrief van 4 maart jongstleden, op de hoogte gebracht van deze beslissing.

Er werd mij ook gevraagd deze maatregel voor gespecialiseerde tomatenbedrijven uit te breiden tot haast alle tuinbouwsectoren. Dit voorstel is nog in onderzoek.

Ik wil er wel de aandacht op vestigen dat ik met de toekenning van deze speciale maatregelen binnen de goedgekeurde begroting 1994 wens te blijven. Bij overschrijding zouden, door toepassing van de reductiecoëfficiënt, de andere sectoren minder investeringstoelagen ontvangen, wat niet gewenst is.

Voor de vraag of de Vlaamse regering van plan is nog andere maatregelen te nemen ten behoeve van de stimulering van het exportaandeel van de Vlaamse tuinbouw, verwijs ik naar het Promotiefonds, de vroegere NDALTP. Zijn twee buitenlandse kantoren in Parijs en in Keulen wer-

Van den Brande

ken in hoofdzaak voor de tuinbouwsector. Er wordt dus reeds een aanzienlijke inspanning geleverd.

Het Vlaams Fonds voor de Promotie van de Producten van de Landbouw, Tuinbouw en Zeevisserij werd opgericht bij het programmadecreet 1994, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 29 december 1993. Volgens artikel 13, paragraaf 3, is dit instituut een pararegionale A.

Het besluit van de Vlaamse regering van 16 maart 1994 heeft de werking van het Fonds geregeld. In navolging hiervan zijn de leden van de acht permanente werkgroepen bij ministerieel besluit benoemd.

De installatievergaderingen van deze permanente werkgroepen zullen op het einde van deze week rond zijn, zodat op het einde van de maand juni kan worden overgegaan tot de oprichting van de Consultatieve Raad. Op 1 januari 1995 zullen wij dus van start gaan met een eigen Vlaams promotieprogramma. Wij mogen niet uit het oog verliezen dat een aantal zaken lang op voorhand gepland zijn. Vermits de voorstellen worden uitgewerkt in de permante werkgroepen, waarin deze groep op een evenwichtige manier vertegenwoordigd is, zullen de producenten en de exporteurs zeer nauw betrokken worden bij het uitstippelen van dit promotiebeleid.

Voor wat de verdere ontwikkelingen betreft, onder meer de eventuele privatisering van de promotiebudgetten, wens ik eerst het resultaat af te wachten van de Vlaamse Landbouwconferentie die ik op 1 maart jongstleden heb opgestart. Ik kom daar straks nog op terug. In deze conferentie zijn er zes werkgroepen actief. Een werkgroep houdt zich specifiek bezig met het Vlaamse promotiebeleid. De slotvergadering van deze conferentie is gepland op 4 juli 1994.

Voor het antwoord op uw vraag met betrekking tot de oprichting van een solidariteitsfonds ter vervanging van

het huidige systeem van de LIF-steun wacht ik eveneens het resultaat af van de landbouwconferentie, meer bepaald van de werkgroep "Vlaams Landbouwinvesteringsbeleid".

Misschien hebben wij ons in het verleden te veel gericht op de produktie van tomaten en sla. Dat heeft wellicht geleid tot een te plotse overschakeling naar andere teelten.

Mijn basisuitgangspunt voor de opvolging van de NDALTP voor Vlaanderen en voor de hele LIF-regeling was het voorkomen van een discontinuïteit in de behandeling van de dossiers en in de promotie. Het ergste dat ons kon overkomen is dat men zou zeggen dat de regionalisering de zaken in het honderd zou doen lopen. Ik meen te mogen zeggen de de LIF-dossiers in deze overgangperiode perfect zijn afgehandeld.

Wij wilden in de eerste plaats verzekerd zijn omtrent de continuïteit in de afhandeling van de dossiers en in de promotie.

Onze keuze voor een pararegionale A sluit niet uit dat wij een overleg hebben met de sector — de mensen op het terrein weten soms meer dan wij allemaal samen —, maar dan moet er een besluit volgen. Over bepaalde formules kan dus nog worden nagedacht. Mijnheer Vergote, privatisering van de promotiebudgetten zoals u voorstelt, zal ook bepaalde consequenties hebben als het misloopt.

Ik stel voor stapsgewijs te werk te gaan. Wij zullen nagaan hoe we de LIF-tegemoetkomingen kunnen aanpassen. Dat kan eventueel selectief gebeuren. In een Beleidsbrief over landbouw heb ik al laten verstaan dat we per 1 januari 1995 willen komen tot een heroriëntering, tot meer gerichte tegemoetkomingen, omwille van het specifieke van bepaalde van onze producten. Het lijkt mij aangewezen een eigen ondersteuningspolitiek te voeren op het gebied van de land- en tuinbouw alsmede voor de promotie.

De voorzitter : De heer Vergote heeft het woord.

De heer F. Vergote : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Het verheugt mij dat hij deze problematiek ten gronde kent.

Mijnheer de minister-president, ik pleit dus nogmaals voor speciale maatregelen voor de producenten van komkommers, witloof en paprika's zoals die bestaan ten gunste van de tomatenproducenten.

Ik wil ook vragen de KMO's die onze land- en tuinbouwproducten op de buitenlandse markten verkopen, bij het beleid te betrekken en hen daartoe de middelen te verschaffen. In mijn gemeente is er een KMO met een omzet van 600 miljoen die momenteel een belangrijk investeringsprogramma afwerkt, maar ingevolge de nieuwe expansiewetgeving geen centiem steun kan genieten, omdat het noch voldoet aan de criteria voor de grote ondernemingen, noch aan die voor de KMO's.

Wij moeten onze aandacht niet zozeer richten naar de opbouw van produktie maar wel naar nieuwe technologieën die meer specifiek zijn gericht op het besparen van energie, het dalen van de produktiekostprijs, het verbeteren van de kwaliteit en nieuwe milieuvriendelijke produktiemethodes.

Mijnheer de minister-president, ik dank u omdat u bereid bent in de toekomst bepaalde aspecten die ik hier heb ontwikkeld in aanmerking te nemen. Ik hoop dat de landbouwconferentie die u in het leven hebt geroepen in die denkrichting zal gaan.

— *Het incident wordt gesloten om 16.15 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPVV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid